

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **V. G. a spol.**, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a iné na verejnom zasadnutí 27. mája 2008 v Bratislave o odvolaní krajského prokurátora v Košiciach proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2006, sp. zn. 2 T 60/98 takto

r o z h o d o l:

Podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 odvolanie krajského prokurátora v Košiciach **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e:

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2006, sp. zn. 2 T 60/98 boli podľa § 226 písm. c/ Tr. por. (v znení účinnom do 01. januára 2006) oslobodení spod obžaloby krajského prokurátora v Košiciach z 23. decembra 1998, sp. zn. 1 Kv 9/98 obžalovaní V. G. a Š. G. a to obžalovaný V. G. pre skutok právne posúdený ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (v znení účinnom do 01. januára 2006) a obžalovaný Š. G. pre skutok obžalobou právne kvalifikovaný ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (v znení účinnom do 01. januára 2006), ktorých sa mali dopustiť tak, že

1/ obžalovaný V. G. dňa 31. januára 1998 okolo 20.15 hod. v obci S., okr. S. N. V., vo vnútornej chodbe vlastného rodinného domu na ulici T. č. X. úmyselne usmrtil svojho ťažko invalidného syna, maloletého D. G., nar. X. tak, že zozadu mu priložil na čelo samopal zn. Agram 2000, bez výrobného čísla, kalibru 9 mm s nasadeným tlmičom, ktorý si zadovážil bez oprávnenia a strelil mu do hlavy.

Maloletý D. G. utrpel priestrel hlavy a závažné zranenie mozgu, ktorému na mieste podľahol, pričom strela po opustení hlavy dieťaťa zasiahla aj obžalovaného V. G. do oblasti kľúčnej kosti vpravo,

2/ obžalovaný Š. G. v doposiaľ presne nezistenej dobe do 31. januára 1998 si bez povolenia zadovážil samopal zn. Agram 2000, kalibru 9 mm, bez výrobného čísla s tlmičom, ktorý sa našiel dňa 31. januára 1998 o 20.20 hod. v chodbe rodinného domu jeho brata V. G. na ulici T. č. X. v obci S..

Podľa § 229 ods. 3 Tr. por. (v znení účinnom do 01. januára 2006) bola poškodená strana – V. Z. P. v S. N. V. s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie krajský prokurátor v neprospech obžalovaných V. a Š. G..

Krajský prokurátor predovšetkým namietal použiteľnosť posudku Ústavu súdneho lekárstva Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len posudok ústavu) ako dôkazného prostriedku, ktorý podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku bol základným momentom pre spochybnenie záveru o vine obžalovaných. Odvolávateľ v tejto spojitosti uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v ostatnom zrušujúcom uznesení z 31. októbra 2005, sp. zn. 1 To 43/2005 nariadil dôsledne skúmať otázku možného vylúčenia znalca doc. M. M. CSc., ktorý bol spracovateľom posudku ústavu a tým aj zákonnosť celého posudku ústavu v zmysle § 111 ods. 1 Tr. por. (v znení účinnom do 01. januára 2006) s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch, účinného v čase podania posudku. Úlohou ústavu bolo totiž kontrolovať aj závery znalcov MUDr. D. K. a MUDr. A. G., ktorí podávali viaceré oponentské vyjadrenia k znaleckému posudku MUDr. V. K. a MUDr. Z. G., ktoré boli do konania pribraté vyšetrovateľom. Na hlavnom pojednávaní 26. mája 1999 (č.l. 1245) MUDr. D. K. výslovne uviedol, že predmetnú problematiku konzultoval aj s doc. MUDr. M. M. CSc. a to aj s fotokópiami časti vyšetrovacieho spisu týkajúceho sa obžalovaného V. G., pričom na hlavnom pojednávaní 30. júna 2006 ten istý znalec potvrdil, že mal k dispozícii v čase konzultácie údaje a fotografie z vyšetrovacieho spisu, ovšem tieto

nemal ukazovať pri konzultácii. Rozpor s predchádzajúcou výpoveďou vysvetliť nevedel, a preto za takejto dôkaznej situácie treba mať za to, že existuje dôvod vylúčenia doc. MUDr. M. M. CSc., v dôsledku čoho posudok ústavu z 30. decembra 2002 nemôže byť použitý ako dôkaz. Napriek tomuto záveru však krajský prokurátor hodnotí posudok ústavu aj z vecného hľadiska a to ako nejasný, rozporuplný a neúplný. Odvolateľ namietol, že pri výsluchu doc. MUDr. M. CSc. mu nebola daná dostatočná možnosť vysvetliť všetky sporné otázky posudku, keďže jeho otázky boli zamietnuté a rovnako tak krajský súd zamietol jeho návrh na predvolanie a opätovné vypočutie znalkýň MUDr. V. K. a MUDr. Z. G., ktorých posudok bol kontrolovaný. Uvedené znalkyne neboli predvolané napriek tomu, že na viacerých miestach posudok ústavu postrádal údaje, ktoré mohli znalkyne poskytnúť. Tento postup je o to nesprávnejší, že posudok ústavu nevyhlásil vznik trhlín na okraji vstrelu a vznik plynovej dutiny podľa nálezu už spomenutých znalkýň, ktoré skutočnosti sú podstatnými dôkazmi o priložení zbrane s tlmičom na čelo usmrteného maloletého. Tretí najdôležitejší dôkaz o priloženej zbrani bol mikroskopický dôkaz povýstrelových splodín na spodnej ploche kože v rane (nie v mozgu ako to mylne konštatuje posudok ústavu), ktorý dôkaz ústavný posudok pre nedostatočný popis spochybnil ako subjektívny názor pôvodných znalkýň. Pritom až na základe rozhodnutia najvyššieho súdu ústav (doc. MUDr. M. CSc.) vykonal ďalšie mikroskopické skúmania tkanív z rany a musel potvrdiť správnosť záveru znalkýň o náleze povýstrelových splodín vo vnútri rany (doplnok posudku ústavu z 30. decembra 2004). Napriek tomu však ústav svoje konečné závery nezmenil, hoci nález povýstrelových splodín v základnom posudku považoval za kľúčový.

Pochybnosti o správnosti kontrolného posudku ústavu vznikli aj pri hodnotení kruhovej podliatiny v okolí vstrelu, čo je štvrtý dôkaz o priložení zbrane. Ústav identický priemer podliatiny s vnútorným priemerom použitého tlmiča označil za náhodu, dokonca bez toho, aby mal tlmič k dispozícii. Ústav svoje závery nezmenil, aj keď pri výsluchu doc. MUDr. M. CSc. na hlavnom pojednávaní boli citované viaceré učebnice súdneho lekárstva, vrátane vypočúvaného doc. MUDr. M. CSc. s opačným stanoviskom.

Naznačené nejasnosti posudku ústavu pritom tvoria len časť rozporuplnosti, nehovoriac o neúplnosti tohto posudku, ktorý sa úplne vyhýba hodnoteniu prílohy

k doplnku znaleckého posudku MUDr. V. K. a MUDr. Z. G. zo 06. októbra 1999 s aplikáciou najnovších zahraničných literárnych údajov a praktických výsledkov pokusnej streľby. Posudok ústavu sa vyhýba aj záverom balistickej expertízy pred aj po vykonaní pokusných streľieb, pričom kontroverzne rozvíja teoretické úvahy o streľive NATO kalibru 7,62 mm, čo je vysoko-rýchlostná strela s rýchlosťou 850 m/s na rozdiel od pištoľovej strely kalibru 9 mm s rýchlosťou 300 m/s, ktorá bola použitá v posudzovanom prípade a má úplne iné balistické vlastnosti. Pri hodnotení vzniku krvných stôp a úvahách, napr. o tampónovaní otvoru vstreľu ústím hlavne bolo nesprávne nekonzultovať vlastnosti streľby s balistikom, napr. pokiaľ ide o možnosť pôsobenia tlaku plynov idúcich za strelou, ktorý môže odhodiť tlmič od hlavy a umožniť tak výstrek krvi z rany.

Pokiaľ sa krajský súd opieral pri rozhodovaní o takýto dôkaz – posudok ústavu (navyše procesne nepoužiteľný), opätovne rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Krajský prokurátor ďalej uviedol, že aj keď dokázanie priloženia strelnej zbrane priamo k čelu usmrteného maloletého má podstatný význam, ide len o jeden z viacerých nepriamych dôkazov vzájomne súvisiacich, ktoré preukazujú, že zo strany obžalovaného V. G. došlo k spáchaniu závažného trestného činu a to v zmysle podanej obžaloby. Prvým z nich je nepravdivá výpoveď samotného obžalovaného V. G., ktorou sa snažil vyhnúť trestnej zodpovednosti. Už prvé jeho vyjadrenie pre políciu o mieste činu bolo nepravdivé lebo z ohliadky miesta činu vyplynulo, že k streľbe došlo vo vnútri domu a nie pred vchodovými dverami ako to uvádzal obžalovaný, kde polícia viac ako hodinu podľa výpovedí technikov a balistika márne hľadala vystrelenú nábojnicu. O páchatelovi obžalovaný V. G. uvádzal, že prechádzal s namiereným samopalom a nič iné v jeho rukách neregistroval. Pri ohliadke miesta činu bola nájdená igelitová taška, ku ktorej sa nikto z rodiny G. neprihlásil. Obsah i miesto nálezu tejto tašky svedčia, že patrila páchatelovi vraždy. Bola v nej plienka a dve menšie tašky v ktorých bola zbraň, od ktorej bol oddelený tlmič. Je preto zrejmé, že páchatel nemohol prechádzať tak, ako to opísal obžalovaný V. G., lebo strelec si priniesol tašku až pred dvere domu. Z výpovede svedka S. L. pritom vyplynulo, že po náleze tašky sa pýtal obžalovaného Š. G. a svedka V. P. komu taška patrí a jeden z nich povedal, že je V. (obžalovaného),

pričom Š. G. toto potvrdil aj pri psychologickom vyšetrení. V znaleckom posudku MUDr. V. K. a MUDr. Z. G. sa konštatuje, že vznik a rozmiestnenie krvných škvŕn vylučuje, aby strelec stál tam ako to predviedol obžalovaný V. G.. Pri ohliadke miesta činu na schodoch pred vstupnými dverami boli nájdené dve veľké kaluže krvi z miesta, kde ležal dolu hlavou maloletý D. G.. Túto polohu udal aj obžalovaný V. G., ale nevedel vysvetliť ako sa tam poškodený mohol dostať, keďže išlo o vzdialenosť 2,76 m od prahu haly, ktorú obžalovaný označil za miesto zranenia. Ďalším nepriamym dôkazom o zavádzaní zo strany obžalovaného je zápisnica o časovej rekonštrukcii činu, vychádzajúcej z objektívneho telefonického záznamu operačného strediska Policajného zboru v S. N. V.. Svedkovia B., B., manželia K., Č. a rodina V. v čase od 20.05 do 20.20 hod. neregistrovali žiadneho unikajúceho páchatel'a, ktorý by mal jestvovať podľa tvrdení obžalovaného V. G.. Pritom vyšetrovacím pokusom bolo dokázané, že svedkovia B. a B. sa vzájomne míňali v blízkosti domu G. a nešlo teda o neznámeho muža ako to uvádza prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku. Ďalším nepriamym dôkazom preukazujúcim zavinenie obžalovaného V. G. je nález oteru sivočiernej farby na rukáve jeho odevu, ktorý je zhodný so skúšobnými otermi zo samopalu a s oterom na plienke z igelitovej tašky, kde mala byť zabalená smrtiaca zbraň.

Odvolateľ ďalej zdôraznil, že nosnou časťou obžaloby sú závery znalkýň z odboru súdneho lekárstva MUDr. V. K. a MUDr. Z. G., predovšetkým záver o priložení samopalu s tlmičom na čelo poškodeného, opierajúci sa o už spomenuté štyri dôkazy v spojitosti so zistením znalca z odboru balistiky Kriministicko-expertízneho ústavu Policajného zboru Košice Ing. J. J., že tretia osoba - strelec sa do chodbičky nezmesčila. Z toho vyplýva, že tretia osoba známa alebo neznáma sa priamo, bezprostredne v čase výstrelu činu nezúčastnila.

Následné pochybnosti uvedené znalcami obhajoby MUDr. D. K. a MUDr. A. G., resp. posudkom ústavu vysvetlili pôvodné znalkyne v doplnku ich posudku zo 06. októbra 1999 na základe analýzy zahraničnej literatúry, vlastných mikroskopických a chemických skúšok a vyšetrovacích pokusov. Rozpory v posudku znalkýň MUDr. V. K. a MUDr. Z. G. zistené neboli, pritom ale práve rozporuplnosť a chyby posudku ústavu boli dôvodom, prečo najvyšší súd zrušil skorší rozsudok

krajského súdu a vec mu vrátil s príkazom, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Skutočnosť, že zbraň s tmičom mala byť priložená na čelo poškodeného, ale jeho otec – obžalovaný V. G. držiac ho na rukách, túto skutočnosť nezbadal, stavia obranu obžalovaného do značne pochybnej až absurdnej pozície.

Pri posudzovaní všetkých okolností prípadu nemožno obísť ani závery znalca psychológa PhDr. A. S. CSc., ktorý pri posudzovaní osoby obžalovaného V. G. zistil u neho tendencie ku skresľovaniu, distinulácii a zastieraniu. Pochybnosti v podobnom smere vyslovili aj znalkyne z odboru psychiatrie MUDr. M. a MUDr. C.. Psychológ PhDr. A. S. CSc. vylúčil i prípadný šok obžalovaného V. G., na ktorý sa tento neustále odvolával.

Správanie sa obžalovaného V. G. po čine ako otca, ktorému zabili dieťa na rukách bolo nepochopiteľné aj svedkom – záchranárom, G. G. a M. M., ktorí boli prekvapení, že odmietol preniesť dieťa do bytu, aby nezašpinil zariadenie.

Pri skúmaní motívu sa znalec psychológ zaoberal aj možnosťou eutanázie, ak by páchatelom bol otec dieťaťa. V tomto smere skresľujúca bola výpoveď obžalovaného aj v prognóze vývoja Z. stavu jeho nebohého syna. Až znalec z odboru psychiatrie – Psychiatrickej kliniky FNaLU v Bratislave MUDr. J. P. PhD. vo svojom posudku i vo výpovedi konštatoval viaceré ťažké diagnózy maloletého s negatívnou prognózou a tým potvrdil motivačné faktory rodiča zo žalovaného trestného činu. Na všetko uvedené nadväzuje aj výsledok znaleckého posudku z odboru kynológie MVDr. J. F. v spojení so správou o výsledku pachovej skúšky z 11. marca 1998. Tieto skúšky identifikovali zhodnú pachovú stopu zo smrtiacej zbrane s pachom brata otca zavraždeného dieťaťa, Š. G.. Pachová stopa bola pritom snímaná zo vstupnej chodbičky, teda z miesta, ktoré je často vetrané a kde pachové molekuly z podlahy by sa nemohli preniesť na samopal spôsobom ako sa to snaží prezentovať obhajoba. Na ostatnom hlavnom pojednávaní 30. júna 2006 MVDr. J. F. vysvetlila, že je celkom možné, že obžalovaný V. G. sa dotkol samopalu z ktorého sa strieľalo, pretože pachové stopy nemuseli byť merateľné. Balistik Ing. J. J. na tom istom hlavnom pojednávaní vysvetlil aj tú

skutočnosť, že povýstrelové splodiny na ruke, resp. odevu obžalovaného V. G. nemuseli byť preto, že zbraň mala tlmič, vyhadzovacie okienko bolo na pravej strane zbrane a v čase skúmania nemal zariadenie na skúmanie častí zo zápalky náboja, pričom obžalovaný V. G. mal ruky umyté. Reťaz nepriamych dôkazov dotvára najnovší dôkaz, ktorý vyšiel najavo až v novembri 2005 a to svedecká výpoveď J. Z., istý čas spoluväzňa obžalovaného V. G., ktorý najskôr v liste a potom aj vo výpovedi potvrdzuje vinu obžalovaného, vrátane motívu jeho konania. Prvostupňový súd tejto výpovedi neuveril avšak neuviedol, z akého dôvodu. Ak aj svedok mal vydieračské úmysly, toto nevyvracia pravdivosť jeho výpovede, najmä keď uviedol také skutočnosti, ktoré mohol poznať len obžalovaný V. G.. Týka sa to najmä okolností v jeho rodine, silne veriaci matka obžalovaného, trápenie s dieťaťom a zlyhanie plánov dať ho do ústavu. Svedok Z. a prihlásil sám na základe televíznej správy, čo bolo overené dátumom jeho listu a dátumom uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (01. novembra a 31. októbra 2005).

Za danej dôkaznej situácie nemal krajský súd prijať ako dôkaz posudok ústavu z dôvodu vylúčenia doc. MUDr. M. M. CSc. a mal doplniť dokazovanie pribratím do konania iného ústavu, resp. iných znalcov toho istého ústavu alebo mal rozhodnúť neprihliadajúc na sporný doterajší posudok ústavu aj vo vzťahu k obžalovanému Š. G..

Z uvedených dôvodov krajský prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. (v znení účinnom do 01. januára 2006) napadnutý rozsudok zrušil a aby vec vrátil krajskému súdu na N. konanie a rozhodnutie.

Obžalovaní V. G. a Š. G. vo vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom obhajcu uviedli, že skutok už v uznesení o vznesení obvinenia a potom aj v podanej obžalobe nemal žiadny reálny základ vo vykonaných dôkazoch a vyšetrovateľ použil ním vymyslenú verziu o možnom spáchaní trestného činu. O nepravdivosti uznesenia o vznesení obvinenia svedčia niekoľké skutočnosti, ktoré boli vyvrátené už v roku 1998. Predovšetkým bolo preukázané, že obžalovaný V. G. nepodal svojmu synovi predtým ako bol usmrtený utlmujúce lieky a že to, čo znalkyniam pri pitve pripadalo ako veľké množstvo tabletkovej drte boli v skutočnosti nestrávené zvyšky cukríkov

– Lentiliek. Pokiaľ ide o známky dusenia, čo podľa odôvodnenia uznesenia tiež opodstatňovalo vznesenie obvinenia V. G., znaleckým dokazovaním bolo objasnenie, že také známky vznikajú pri priestrele mozgového kmeňa. Záver o priložení zbrane na čelo nebohého D. G. bol urobený ešte pred vykonaním príslušného znaleckého dokazovania, pričom vyšetrovateľ si vymyslel, že obžalovaný V. G. sa vyjadroval rozporne k priloženiu zbrane na čelo nebohého syna. Nie je zrejmé, prečo v júli 1998 bolo vznesené obvinenie Š. G. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. spolupáchateľstvom, s tým, že menovaný mal usmrtiť maloletého D. G. výstrelom zo zbrane priloženej o jeho čelo, keď vo februári 1998 znalec z odboru balistiky pri ohliadke miesta činu urobil záver, že tam nemohol byť iný páchatel'. Zo strany prokurátora, ktorý od počiatku trestného stíhania toleroval závažné porušovanie zákona nie je namieste odvolávať sa na správnosť záverov znalkyň MUDr. V. K. a MUDr. Z. G., ktoré v posudku aj vo výpovediach uviedli niekoľko možných verzí, vrátane takej, že tam bol iný páchatel' a že priložil zbraň k čelu maloletého. Znalkyne sa vyjadrovali aj k otázkam, ktorých posudzovanie im nenáležalo, napr. k striekancom na stene, o rozložených topánkach na chodbe a pod. Rovnako tak činil aj znalec z odboru balistiky, pričom krajský prokurátor sa snaží zavádzať prvostupňový i odvolací súd tvrdením, že vina obžalovaného V. G. bola preukázaná aj nálezom oteru sivočiernej farby na rukáve jeho odevu, ktorý mal byť zhodný so skúšobnými otermi zo samopalu a s oterom na plienke z igelitovej tašky, v ktorej mala byť zabalená smrtiaca zbraň. Také konštatovanie je ale úplne v rozpore so závermi kriminalistickej expertízy, pretože žiadnym vierohodným spôsobom, napr. chemickým rozborom tvrdená zhoda zistená nebola. Pokiaľ prokurátor v odvolaní zastáva jednoznačné stanovisko, že podľa balistika sa tretia osoba do chodby nezmestila a teda nemohla usmrtiť maloletého, potom vyvstáva otázka ako bolo možné vzniesť obvinenie Š. G. ako údajne priamemu vykonávateľovi usmrtenia poškodeného D. G..

Z uvedeného vyplýva, že nešlo o omyl, ale o vymyslenú vec, klamstvo a prispôsobovanie dôkazov v skutkovej vete uvedenej v uznesení o vznesení obvinenia.

Podľa názoru obžalovaných krajský súd vykonal všetky dostupné dôkazy zabezpečené zákonným spôsobom a tieto aj správne vyhodnotil. Obaja zdôraznili

neexistenciu motívu pre spáchanie činu kladenému im za vinu a poukázali aj na absenciu vecných stôp akými sú daktyloskopické stopy na zbrani, povýstrelové splodiny a tiež pachové stopy. Špekulatívne vývody prokurátora vytrhnuté v odvolaní z kontextu jednotlivých výpovedí svedkov odporujú zákonu. Podľa názoru obžalovaných výpoveď svedka J. Z., ktorý bol a je trestne stíhaný za závažné trestné činy, je absolútne nevierohodné.

Obaja obžalovaní preto navrhli odvolanie krajského prokurátora zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúc podľa § 564 ods. 4 Tr. por. (zákona č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) účinného od 01. januára 2006 podľa predpisov dovtedy účinných, t.j. podľa zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253 zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku proti ktorým mohol prokurátor podať odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na eventuálne chyby, ktoré neboli vyčítané a zistil, že odvolanie krajského prokurátora je potrebné zamietnuť podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006, lebo toto nebolo dôvodné.

Krajský súd v Košiciach po zrušení jeho skoršieho rozsudku z 11. marca 2005, sp. zn. 2 T 60/98 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2005, sp. zn. 1 To 43/2005 splnil pokyny uvedené v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, doplnil nariadené dokazovanie a vytvoril si tak podklady pre možnosť meritórneho rozhodnutia o veci, t.j. o skutkoch, pre ktoré bola podaná obžaloba na obžalovaných V. a Š. G..

Odvolací súd nezdieľa názor krajského prokurátora, že opätovne nebol riadne zistený skutkový stav a že oslobodzujúci rozsudok sa opiera aj o nepoužiteľný dôkazný prostriedok a to posudok ústavu z dôvodu vylúčenia doc. MUDr. M. M. CSc.

Prvostupňový súd v tejto otázke vykonal dokazovanie nariadené v už citovanom uznesení odvolacieho súdu, pričom podľa názoru najvyššieho súdu okrem výpovede znalca MUDr. D. K. je potrebné výpoveď samotného znalca, ktorého vylúčenia sa odvolateľ domáha a obsah ktorej krajský prokurátor prehliada. Z výpovede znalca doc. MUDr. M. M. CSc. na hlavnom pojednávaní 30. júna 2006 (č.l. 1808), ktorú v odôvodnení napadnutého rozsudku reprodukuje aj súd prvého stupňa vyplýva, že z MUDr. K. rozprával vo všeobecnosti o otázkach strelných poranení a vylúčil konkrétnu konzultáciu o predmetnom prípade s tým, že v rámci svojej práce sa nenechá ovplyvniť žiadnym názorom a nikým tak, aby to mohlo ovplyvniť závery jeho posudku.

So zreteľom na to spomenutý dôkaz – posudok ústavu a tiež výpovede znalca doc. MUDr. M. M. CSc., bol hodnotiteľný v komplexe dôkazov vykonaných v posudzovanej trestnej veci.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa odvolací súd však posudok ústavu nehodnotí ako nespochybniteľný v podstatnej otázke a síce, že samopal s tmičom v čase výstrelu nebol opretý o čelo maloletého. Uvedený záver sa javí ako predčasný, pretože posudok ústavu možno považovať za neúplný a to z dôvodov, na ktoré poukázal krajský prokurátor v jeho odvolaní. Napriek tomu zisteniu najvyšší súd nevyhovel návrhu odvolateľa na opätovné zrušenie oslobodzujúceho rozsudku u oboch obžalovaných, pretože aj pri nespochybniteľnom preukázaní skutočnosti, že zbraň v čase výstrelu bola skutočne opretá o čelo maloletého D. G., všetky nepriame dôkazy, na ktorých bola postavená obžaloba a o ktoré sa tiež opiera aj podané odvolanie nie sú takej povahy, aby bolo možné na nich založiť rozhodnutie o vine obžalovaných v zmysle podanej obžaloby.

V súvislosti s prejednávanou vecou je nutné znovu zdôrazniť niektoré zásady dôkazného konania. Predovšetkým, že obvinený nie je povinný dokazovať svoju nevinu, ale vina mu musí byť dokázaná a to spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti. V prípade existencie pochybností musí súd postupovať miernejšie (in dubio pro mitio), teda rozhodnúť v prospech obvineného (zásada in dubio pro reo). Vina obvineného musí byť preukázaná na základe dôkazov vykonaných v súlade s Trestným poriadkom. Na vinu obvineného nemožno usudzovať zo spô-

sobu jeho obhajoby, napr. z toho, že obvinený zámerne (teda úmyselne) vypovedal nepravdu, popieral určité skutočnosti alebo sa snažil zviest' vypočúvajúce orgány na falošnú stopu a pod. Taký postup súdu by znamenal potlačovanie práva na obhajobu, odporoval by prezumpcii nevinu a tiež vyhľadávacej zásade zakotvenej v § 2 ods. 5 Tr. por.

O nepriame dôkazy môže súd opierať výrok o vine len za predpokladu, že tieto vytvárajú vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu nepriamych dôkazov (nestačí preto jeden nepriamy dôkaz) vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba nadväzujúcich, ktoré vo svojom celku zhodne a spoľahlivo dokazujú skutočnosť alebo skutočnosti, ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich je možné len jediný záver a súčasne vylúčiť možnosť akéhokoľvek iného záveru.

Dôkaz pachovou skúškou, resp. identifikácia pachových stôp je dôkazom len nepriamym, ktorého vypovedacou hodnotou je najviac to, že sa pach určitej osoby (obvineného) nachádzal na konkrétnych miestach alebo predmetoch, takže s nimi prišla do styku, ale neznamená to, že obvinený nepochybne spáchal trestný čin, pre ktorý bol trestne stíhaný a ktorý s uvedenými miestami, či predmetmi súvisí. Ani väčšie množstvo stotožnených pachových stôp obvineného zaobstaraných s využitím cvičených psov samo osebe nemôže zmeniť nepriamu povahu tohto dôkazu a urobiť z pachových stôp priamy dôkaz, pretože zistené poznatky nemožno preskúmať iným kvalifikovaným spôsobom.

Okruh skutočností označených prokurátorom za nepriame dôkazy, ktoré v spojitosti s jeho presvedčením o priložení samopalu s tlmícom na čelo maloletého poškodeného majú viesť k nepochybnému záveru, že obžalovaný V. G. je páchatel'om trestného činu vraždy aj podľa názoru odvolacieho súdu nepostačuje pre také zistenie. V tejto spojitosti treba zdôrazniť, že bez zásadnejšieho zlomu v dôkaznej situácii v prípravnom konaní len na základe výsledku pachovej skúšky došlo k zmene zistení o priamom páchatel'ovi s tým, že ním bol obžalovaný Š. G., pričom absentovali akékoľvek ďalšie dôkazy až napokon konanie tohto obžalovaného bolo kvalifikované ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania opäť bez existencie akýchkoľvek iných dôkazov o zadovážení samopalu zn. Agram a o tom ako sa mala

dostať táto zbraň do moci obžalovaného V. G.. V tejto časti odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie oslobodzujúceho rozsudku vo vzťahu k obžalovanému Š. G. a zhodne s prvostupňovým súdom zvyrazňuje aj existenciu negatívneho výsledku porovnávania pachových stôp z 11. marca 1998 a neuspokojivé vysvetlenie rozdielnych záverov znalkyňou z odboru kynológie MVDr. J. F..

Pokiaľ ide o výpoveď svedka J. Z. na hlavnom pojednávaní 30. júna 2006, na ktorú ako na najnovší a v súbore nepriamych dôkazov zvlášť dôležitý dôkaz odvolateľ poukazuje, treba uviesť, že tento dôkazný prostriedok svojim obsahom nepriamo nedokazuje skutok ustálený obžalobou vo vzťahu k obžalovanému V. G., pretože svedok nevytvára o výslovnom priznaní sa k takému skutku alebo o úvahách obžalovaného o možnej sankcii v prípade najatia niekoho za účelom zabitia jeho maloletého syna (č.l. 1817). Aj v prípade, že by výpoveď svedka bola vierohodnou, ktorá ale takou nie je, z dôvodov uvedených prvostupňovým súdom, zostalo by len nepreukázané podozrenie o spáchaní činu v súčinnosti s ďalšou osobou, s ktorou verziou pracovali aj orgány prípravného konania (už spomenuté obvinenie obžalovaného Š. G. z trestného činu vraždy).

To, že obžalovaný V. G. v procesnom postavení obvineného v prípravnom konaní nevedel niektoré okolnosti spomenuté v odvolaní uspokojivo vysvetliť a že ešte predtým, bezprostredne po čine niektoré okolnosti uvádzal v rozpore s objektívnou realitou, napr., že k výstrelu došlo vonku a nie v chodbe domu, mohlo nanajvýš zakladať podozrenie voči menovanému, ale nie dôkaz slúžiaci v komplexe ďalších nepriamych dôkazov k preukázaniu viny tohto obžalovaného. Názor prokurátora o účelovej nepravdivosti tvrdenia obžalovaného o streľbe vonku nie je ničím podložený a zároveň je neudržateľný aj so zreteľom na zistenie o nadpriemernej inteligencii obžalovaného V. G., ktorému muselo byť zrejmé, že v rámci začínajúceho sa vyšetrovania bude vykonaná aj ohliadka miesta činu, ktorá so zreteľom na markantné krvné stopy pred dverami bude nutné vykonaná aj v chodbičke, ktorú neskôr sám označil za miesto spáchania trestného činu. Spomenutý údaj svedčí skôr o nedobrom psychickom stave obžalovaného krátko po čine ako o tom vypovedali aj viacerí svedkovia a to aj z blízkeho okolia (napr. svedok K.) a nie zámernom zavádzaní orgánov činných v trestnom konaní.

Čo sa týka časovej rekonštrukcie činu, jej výsledkami sa potvrdilo mienanie svedkov B. a B., teda že v tomto prípade nešlo o neznámeho muža, ale sa nevyvrátila možnosť úniku inej osoby ako možného páchatela z domu obžalovaného V. G.. Narábať s takou možnosťou opodstatňujú výpovede svedkov E. a J. K., ktorí sa krátko po počutí volania o pomoc dostavili k domu obžalovaného, pričom svedok K. vošiel do dvora, lebo bránička nebola zavretá, ale len privretá. Ak by mali platiť vývody odvolateľa o úmyselnom zavádzaní zo strany obžalovaného a naplánovaní činu (napr. aj nezavretím bránky na posilnenie tvrdenia o prítomnosti neznámej osoby) potom zostalo nevysvetlené, prečo obžalovaný neodstránil nájdenú igelitovú tašku aj s jej obsahom, hoci podľa odvolateľa najmä s prihliadnutím na posudok psychológa PhDr. A. S. CSc. obžalovaný V. G. sa nemal nachádzať v šokovom stave. Zistený oter na rukáve odevu obžalovaného V. G. po vykonaní chemickej analýzy nevykázal individuálnu zhodu so skúšobnými otermi zo zbrane a s oterom na plienke z igelitovej tašky, a preto nejde o ďalší z reťaze nepriamych dôkazov vzájomne súvisiacich a do seba zapadajúcich ako to prezentuje odvolateľ v podanom odvolaní. Bez jasných dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného V. G. nie je podstatné zistenie o existencii motívu v teoretickej rovine ako to bolo ustálené v posudku a výpovediach už spomenutého znalca psychológa.

Pokiaľ ide o tzv. nosné časti obžaloby, ktorými sú aj podľa podaného odvolania závery znalkýň z odboru súdneho lekárstva MUDr. V. K. a MUDr. Z. G. a znalca z odboru balistiky Kriminalisticko-expertízneho ústavu Policajného zboru Košice Ing. J. J., treba uviesť, že znalkyňa MUDr. V. K. pri výsluchu na hlavnom pojednávaní 26. mája 1999 (č.l. 1186) absolútne nevedela vylúčiť prítomnosť tretej osoby, ktorá mala strieľať a prítomnosť inej osoby nevylúčil ani znalec Ing. J. J.. To, čo je uvedené v podanom odvolaní nepostihuje celé spektrum vyjadrení uvedeného znalca, ich význam a zmysel, pričom treba zdôrazniť, že znalec robil svoje niektoré závery aj na základe hodnotenia skutkových okolností, ktorých posudzovanie malo zostať v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní. Na hlavnom pojednávaní 10. mája 2000 znalec vypovedal, že vzhľadom na rozmery chodby a postavenie maloletého D. a V. G. sa tam tretia osoba – strelec nezmesť. Tretia osoba sa priamo bezprostredne nezúčastnila uvedeného činu, t.j. nedržala zbraň, nestačila spúšť, keď došlo k výstrelu. Tu ide o jednoznačné skutkové zistenia, ktoré v uvedenom štádiu konania mohol urobiť len súd a o nahrádzanie jeho činnosti,

a preto sa na túto časť vyjadrení znalca nebolo možné ani prihliadať. Rovnako neprípustne znalec posúdil aj ďalšiu skutkovú okolnosť a síce, či sa na mieste činu alebo v jeho blízkosti vôbec nenachádzala tretia osoba. V tej istej výpovedi, č.l. 1457-1458 znalec Ing. J. J. uvádza viac okolností z jeho pohľadu dôležitých pre záver o neprítomnosti tretej osoby, pričom spomína aj znečistenie ľavého rukáva bundy obžalovaného V. G. na základe predpokladu (pravdepodobnosti), že toto pochádza z oteru samopal, pričom ale taká skutočnosť preukázaná nebola.

Všetky skôruvedené závery však znalec Ing. J. spochybnil tvrdením, že zistenie, že zbraň bola priložená na čelo maloletého D. však samo osebe neumožňuje tvrdenie, že strelal V. G., t.j. nevylučuje prítomnosť ďalšej osoby strelca (č.l. 1458). Uvedeným záverom znalec potom technicky pripustil, že usmrtiť poškodeného a zraniť obžalovaného V. G. v chodbičke domu mohla aj ďalšia osoba, ktorú okolnosť uvádzal obžalovaný V. G. od počiatku trestného stíhania ešte pred vznesením obvinenia.

Za vyššieuvedenej dôkaznej situácie, keď už v prípravnom konaní sa nepodarilo zabezpečiť také dôkazy, ktoré by v súdnom konaní mohli viesť k spoľahlivému a nepochybnému záveru o vine obžalovaných V. a Š. G. rozhodol krajský súd v súlade so zákonom, keď každého z uvedených obžalovaných oslobodil spod obžaloby z dôvodu uvedeného v § 226 písm. c/ Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 odvolanie krajského prokurátora v Košiciach ako nedôvodné zamietol.

P o u č e n i e: **Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.**

V Bratislave 27. mája 2008

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

